

İBN BATUTA'NIN TÜRKİYE GEZİSİ

Ertuğrul TAYLAN / (E) Vali Yardımcısı

Ortaçağ'ın ünlü gezgini İbn Batuta, Anadolu'ya, Lazkiye'den Alanya'ya, 1332'de gelmiştir. Beylikler dönemindeki bu geziden ilgimi çeken bazı hususları, özet halinde aşağıda sunacağım.

Bir zaviyede misafir kaldığı Antalya için "dünyanın en güzel şehirlerinden biri" demiştir. Ulu cami ve medresenin olduğu şehir merkezinde, "zengin çarşılar" vardı. İlin "bağ ve bahçeleri çoktur, meyveleri lezzetlidir."

Hristiyanların oturduğu liman bölgesi ile Türklerin oturduğu semtler, duvarla çevrilidir. Yönetici ve kapıkulla-

rının semti ile Yahudilerin oturduğu semt de ayrı ve surlarla çevrili idi.

Batuta'ya, hasta yatağında ziyaret ettiği Hıdır Bey, hediyeler göndermişti.

Ladik adıyla bilinen Denizli, güzel, büyük bir şehirdi. Sulak, bağ ve bahçelikti. "Dünyada eşi benzeri olmayan, altın işlemeli pamuk elbiseler dokunur"du. Germiyan Beyliği'ne bağlı olan şehirde, Hristiyan nüfus çoğunlukta idi.

Batuta, ilkin Ahi Sinan tekkesinde, sonra da Ahi Tuman tekkesinde misafir edilmişti. 1671' de Denizli'ye

gelen Evliya Çelebi, halkın, Sinan ve Tuman ahilerin kabirlerini ziyaret ettiklerini kaydetmiştir.

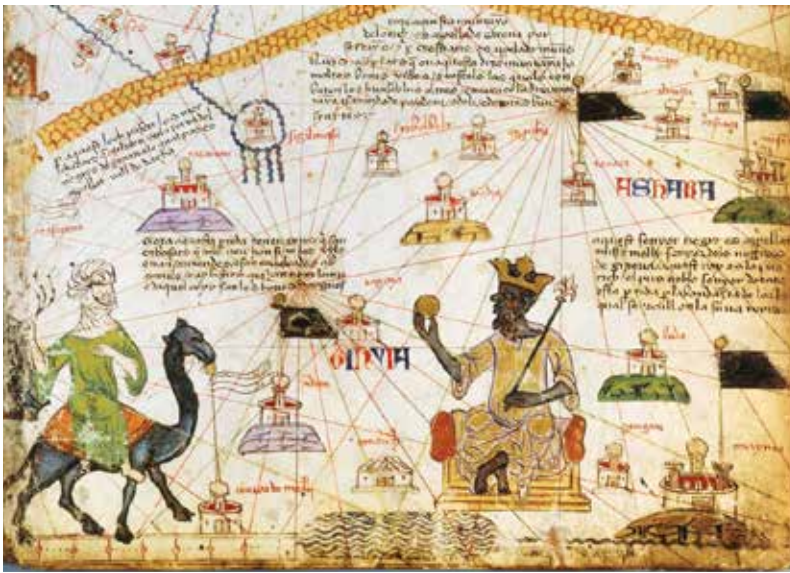
Ladik yöneticisi Yınanç Bey'i ziyaret etmiştir. Konağında iftar yemeği vermiştir. Para bağışı da yapılmıştı...

Menteşe Beyliği'nin merkezi olan Milas, büyük ve güzel bir şehirdir. Sulak ve bahçelikti. Burada olan Milas beyinin oğlu da, Battuta'ya ikramda bulunmuş, "bir kat elbise ihsan" etmiştir.

Orhan Bey'i, konağının bulunduğu Peçin'i de ziyaret etmişti. Bey, Battuta'nın ihtiyaçlarını görmüş, "binek atı hediye" etmişti.,

Batuta, yaz mevsiminde geldiği, Aydınoğulları'nın merkezi Birgi' de, müderris Muhittin' in medresesinde misafir edilmişti. Aydınoğlu Mehmet Bey'i, müderris ile birlikte gittikleri yayla konağında ziyaret etmiştir. Yaylada, Bey' in, yatak takımlarıyla birlikte gönderdiği çadırda kaldılar. Müderris ile birlikte yaptıkları ziyarette, saygıyla karşılanıp sohbet edilmişti. Bey, onun çadırına, "koyun tulumları içinde un, pirinç ve yağ göndermiştir.

Batuta ve müderris, Bey ile birlikte şehre dönmüştür. Bey sarayına gidip, "ortasında havuz bulunan muhteşem bir salon" da şerbet içilip sohbet edildi.

Kaynak: <https://www.dunyabizim.com/kitap/ibn-battuta-nin-gozunden-14-yy-dunyasi-h28135.html>

Kaynak: <https://www.fikriyat.com/galeri/tarih/ibn-battutanin-ana-doludaki-guzergahi> (Alanya)

Kaynak: <https://www.fikriyat.com/galeri/tarih/ibn-battutanin-ana-doludaki-guzergahi> (Izmir)

Kaynak: <https://www.fikriyat.com/galeri/tarih/ibn-battutanin-ana-doludaki-guzergahi> (Aksaray)

Kaynak: <https://www.fikriyat.com/galeri/tarih/ibn-battutanin-ana-doludaki-guzergahi> (Sivas)

Bu sırada gelen Yahudi doktor da sohbe katılmıştı.

Hükümdar, bir gün, onun şerefine “ekabir, kumandanlar, şeyhler ve bilginler”in de katıldığı bir ziyafet vermişti. Batuta’ya “yüz miskal ağırlığında altın, bir dirhem gümüş, bir takım elbise, at ve Mihail adında bir Rum köle” hediye etmişti...

Osmanlı Beyliği’nin merkezi olan Bursa, “muazzam bir şehir, çarşıları güzel, caddeleri geniş” Şehri, “bahçeler ve gür çaylar” çeviriyordu.

Şehir dışında, “biri erkeklere, diğeri kadınlara has” iki kaplıca vardır. Bu kaplıcalara, uzak şehirlerden gelenlerin “konaklayacakları bir zaviye vardır; yolcular bu zaviyede üç gün kalır ve doyurulur.” Batuta ve ekibi, bir ahi zaviyesinde konaklamıştı.

Orhan bey, “Türkmen hükümdarlarının mal, ülke ve askerce en büyüğüdür.” Orhan Bey, Batuta’ya “kese kese dirhem” göndermiştir...

Batuta, on kişilik ekibiyle birlikte, Geyve ve Bolu üzerinden Kastamonu’ya geçmiştir. Mevsim kıştı. Mudurnu’nun dağlık yöresinde, gece bir derviş zaviyesinde kalmıştı. Köy halkının getirdiği yemekler yendi. Cuma gecesi olduğundan, halk, sabaha kadar zikir etmişti. Bir hususu ekleyeyim.

Bir tarihçimiz, Kolonizatör Türk Dervişleri adlı uzunca bir makalesinde, “Uç” denilen sınır boylarındaki derviş zaviyelerinin, kültür merkezleri gibi çalışarak, yörelerinin İslamlaşmış Türkleşmesini sağladıklarını anlatmıştır...

Batuta, Kastamonu’da “kırk gün” kalmıştı. Süleyman Şah, “sarayına yakın bir evde konaklaması için emirler verdi. Ona, at ve elbise hediye” etti.

Şehirde hayat ucuzdu. “İki dirhem vererek bir koyun satın alabiliyor, yine iki dirhemle bize yetecek kadar ekmek bulabiliyorduk. Bu yiyecek bize tam gün kâfi geliyordu. İki dirhemlik bal alsak, hepimizi doyuruyordu. Bu güne kadar dolaştığım

bunca ülke arasında, bu şehir kadar ucuzunu görmedim” demiştir.

Kastamonu Sultanı Süleyman Şah, “iyiliksever”dir. Ziyaretine giden Batuta’yı “başa ucuna oturtup hal hatır” sormuştur. Her gün, ikindiden sonra, sarayında “yolcu, köylü, şehirli ve yabancılar için sofralar kurdurup yemek” verirdi. Hükümdar ve ekâbir ve fıkıh bilginleri alt katta, “efendi” denilen kardeşi ve adamları ve şehrin ileri gelenleri orta katta, Şeyhzade Cevad ve adamları” ile “ahali üst katta, Cuma namazı kılarlardı.”

Batuta, Sinop üzerinden, “Kıpçak bölgesi” denilen, Altınordu devleti ülkesine gitmiştir. Anadolu için, “Dünyanın en temiz halkı, burada yaşar” demiştir. (1)

KAYNAKÇA

1. İbn Battuta Seyahatnamesi, Çev. Sait Aykut, İstanbul, 2014